

Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

УДК 343.132

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14584387>

Вдосконалення законодавчого регулювання взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні

Кубарєв Іван

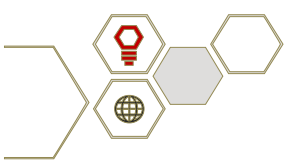
кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінально-правових дисциплін факультету № 2, Криворізький навчально-науковий інститут, 50065, Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Тільги Степана, 21, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1053-9758>

Барган Сергій

доктор філософії, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін факультету № 2, Криворізький навчально-науковий інститут, 50065, Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Тільги Степана, 21, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

Прийнято: 17.12.2024 | Опубліковано: 29.12.2024

Анотація. Стаття присвячена проблемі вдосконалення нормативно-правового регулювання взаємодії слідчого та оперативних підрозділів у кримінальному провадженні. Наголошено, що взаємодія слідчого та оперативних підрозділів є критично важливою для ефективного досягнення цілей кримінального судочинства, однак сучасний стан кримінального процесуального законодавства містить недоліки, які обмежують практичну дієвість такої взаємодії. У статті проаналізовано положення чинного Кримінального процесуального кодексу та Закону України «Про оперативно-

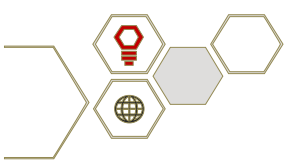
розшукову діяльність». Виокремлено три форми процесуальної взаємодії, зокрема: доручення слідчим оперативним підрозділам виконання слідчих (розшукових) дій, доручення виконання негласних слідчих (розшукових) дій, а також доручення проведення оперативно-розшукових заходів. Висвітлено проблеми правозастосування, серед яких – відсутність чіткої регламентації деяких видів процесуальної взаємодії, зокрема проведення обшуку оперативними підрозділами. Наголошено на потребі усунення суперечностей між положеннями чинного законодавства та судовою практикою. Обґрунтовано важливість нормативно закріпити обов'язок оперативних підрозділів ініціативно здійснювати оперативно-розшукову діяльність з метою розкриття кримінальних правопорушень. Запропоновано внести зміни до кримінального процесуального законодавства та законодавства про оперативно-розшукову діяльність щодо права слідчого доручати проведення обшуку оперативним підрозділам, доручати оперативним підрозділам проведення оперативно-розшукових заходів та залучати оперативні підрозділи для допомоги у проведенні окремих слідчих (розшукових) дій. Реалізація цих рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності досудового розслідування в цілому, зміцненню принципу законності та забезпеченню правової визначеності.

Ключові слова: взаємодія слідчого; досудове розслідування; кримінальне процесуальне законодавство; обшук; оперативно-розшукові заходи; слідчі (розшукові) дії.

Improving the legislative regulation of the interaction of the investigator and operational units in the pre-trial investigation

Kubariiev Ivan

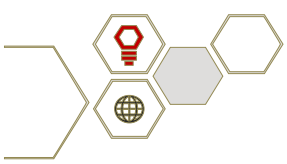
PhD in Law, Professor, Professor at the Department of Criminal Law Disciplines of the Faculty № 2, Kryvyi Rih Educational & Scientific Institute, 21, Tilga Stepana St., Kryvyi Rih, 50065, Dnipro region, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1053-9758>

Barhan Serhii

PhD in Law Associate Professor at the Department of Criminal Law Disciplines of the Faculty № 2, Kryvyi Rih Educational & Scientific Institute, 21, Tilga Stepana St., Kryvyi Rih, 50065, Dnipro region, Ukraine ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

Abstract. The article is devoted to the issue of improving the legal and regulatory framework for interaction between investigators and operational units in criminal proceedings. It is emphasized that interaction between investigators and operational units is critical for the effective achievement of the goals of criminal proceedings, but the current state of criminal procedure legislation contains shortcomings which limit the practical effectiveness of such interaction. The article analyzes the provisions of the current Criminal Procedure Code and the Law of Ukraine «On Operational and Investigative Activities». The author distinguishes three forms of procedural interaction, in particular: assignment of investigative operational units to carry out investigative (detective) actions, assignment of covert investigative (detective) actions, and assignment of operational search activities. The author highlights the problems of law enforcement, including the lack of clear regulation of certain types of procedural interaction, in particular, search by operational units. The author emphasizes the need to eliminate the contradictions between the provisions of current legislation and case law. The author substantiates the importance of regulating the obligation of operational units to proactively carry out operational and investigative activities with a view to solving criminal offenses. The author proposes to amend the criminal procedure legislation and the legislation on operational and investigative activities regarding the right of an investigator to entrust a search to operational units, to entrust operational units with conducting operational and investigative activities, and to involve operational units to assist in conducting certain investigative (detective) actions. Implementation of these recommendations will help to increase the efficiency

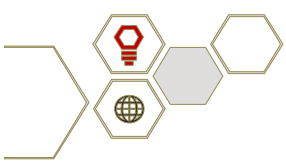

of pre-trial investigation in general, strengthen the principle of legality and ensure legal certainty.

Keywords: interaction of an investigator; pre-trial investigation; criminal procedure legislation; search; operational-search measures; investigative (search) actions.

Постановка проблеми. Належне законодавче регулювання процедури досудового розслідування є необхідною умовою ефективного вирішення завдань кримінального судочинства. Таке регулювання забезпечує захист прав та свобод особи, прийняття законних та справедливих процесуальних рішень на базі достовірних та належних доказів. Сам процес досудового розслідування набуває прозорості та передбачуваності, створюються необхідні передумови для належного контролю за діяльністю правоохоронних органів в цій площині. Тому подальше вдосконалення кримінального процесуального регулювання досудового розслідування та окремих його інститутів залишається актуальним завданням юридичної науки. Це повною мірою стосується і взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні, практика реалізації якої свідчить про численні недоліки, обумовлені, зокрема, суперечностями та прогалинами законодавчого регулювання.

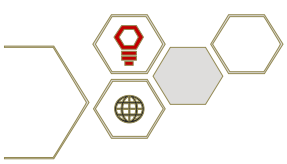
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зміст та значення взаємодії слідчого з оперативними підрозділами в процесі розкриття та розслідування злочинів висвітлено у низці наукових напрацювань вітчизняних фахівців, таких як В. П. Бахін [1], О. П. Бойко [2], А. Ф. Волобуєв [3], В. М. Малюга [4], В. Ю. Шепітько [5] та ін. В межах існуючих досліджень висвітлено різні підходи до розв'язання важливих проблемних аспектів взаємодії, як з позиції кримінального процесуального законодавства, так і з позицій криміналістики. В той же час, на сьогодні існують реальні можливості подальшого якісного вдосконалення взаємодії слідчого та оперативних підрозділів за рахунок розширення та конкретизації її нормативно-правового регулювання.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідження покликане привернути увагу до важливих проблем, що залишаються нерозв'язаними в сучасній теорії кримінального процесу. Однією з таких проблем є відсутність чіткої регламентації процесуальних форм взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні, зокрема, права слідчого доручати проведення обшуку оперативним підрозділам, доручати оперативним підрозділам проведення оперативно-розшукових заходів та залучати оперативні підрозділи для допомоги у проведенні окремих слідчих (розшукових) дій. Недосконале нормативно-правове регулювання зазначених аспектів унеможлиблює ефективну реалізацію спільних заходів із розкриття злочинів, що є критично важливим для досягнення цілей кримінального провадження. Разом з тим, відсутність у чинному КПК України поняття «розкриття злочинів» демонструє відсутність цілісного підходу до регулювання діяльності оперативних підрозділів. Вирішення цих проблем сприятиме правовій визначеності, оскільки подальше вдосконалення кримінального процесуального законодавства у цій площині дозволить підвищити ефективність досудового розслідування та усунути існуючі суперечності між теорією і практикою.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення недоліків законодавчої регламентації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні та формування пропозицій з їх усунення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під взаємодією слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні доцільно розуміти елемент організації розслідування, що полягає в узгодженому визначенні та здійсненні слідчих (розшукових) дій (в т. ч. негласних), оперативно-розшукових та інших заходів під керівництвом слідчого з метою ефективного вирішення завдань кримінального провадження [6, с. 7]. Ця взаємодія здійснюється в певних формах, які прийнято поділяти на процесуальні (передбачені кримінальним процесуальним законодавством) та організаційні (на рівні закону не згадуються, але застосовуються на практиці та, як правило, регламентовані

відомчими нормативними актами). Питання про коло процесуальних форм взаємодії слідчого та оперативних підрозділів залишається дискусійним. На наш погляд, і це має окреме обґрунтування [7, с. 45], сучасним кримінальним процесуальним законодавством передбачені, а, отже, – відносяться до процесуальних, три форми взаємодії зазначених суб'єктів:

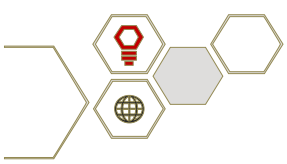
доручення слідчого оперативним підрозділам проведення слідчих (розшукових) дій (ст. 40 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК));

доручення слідчого оперативним підрозділам проведення негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 40 КПК);

доручення слідчого оперативним підрозділам проведення оперативно-розшукових заходів (п. 2. ч. 1 ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (далі – Закон «Про ОРД»)).

Виходячи з цього тезису та аналізу слідчо-оперативної практики, умовно можна виокремити два напрямки вдосконалення кримінального процесуального регулювання взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні: по-перше, це покращення вже існуючих у КПК України норм, що передбачають таку взаємодію; по-друге, доповнення КПК нормами, що регламентують форми взаємодії, які на теперішній час процесуальними не є. Розглянемо їх послідовно.

Як зазначалося, однією з процесуальних форм взаємодії є доручення слідчим оперативним підрозділам проведення слідчих (розшукових) дій. І тут виникає питання: проведення яких саме слідчих (розшукових) дій слідчий вправі доручити оперативним підрозділам. Закон з цього приводу жодних обмежень не містить. В той же час, судова практика пішла іншим шляхом, визнавши неправомірним доручення слідчим або прокурором проведення обшуку оперативним підрозділам. Ця правова позиція спочатку була викладена у постанові Касаційного Кримінального Суду Верховного суду (далі – ККС ВС) від 29.01.2019 (справа № 466/896/17). Зокрема, суд, здійснюючи тлумачення ст. 234-236 КПК, зазначив: «...виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук

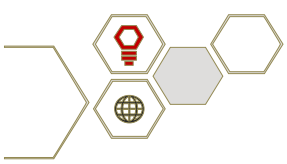
житла чи іншого володіння особи покладається особисто на слідчого чи прокурора і не може бути доручене в порядку п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК відповідним оперативним підрозділам. З метою одержання допомоги з питань, що потребують спеціальних знань, слідчий, прокурор для участі в обшуку мають право запросити спеціалістів, однак, це не звільняє їх від обов'язку особистого виконання обшуку. У випадку проведення обшуку іншими особами, окрім слідчого чи прокурора, вказане слід уважати суттєвим порушенням умов обшуку, результати обшуку, не можуть бути використані при прийнятті процесуальних рішень і на них не може посилатися суд при ухваленні обвинувального вироку, як на доказ» [8].

В подальшому, вищі судові інстанції, застосовуючи вказане рішення ККС ВС, в якості аргументу наводили наступне: попри загальну норму про те, що оперативні підрозділи органів Національної поліції здійснюють слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого, дізнавача..., в ч. 1 ст. 236 КПК України закріплено норму, що ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи може бути виконана слідчим чи прокурором, винятків для оперативних підрозділів не передбачено. В жодній іншій статті КПК України, яка стосується порядку проведення слідчих (розшукових) дій, аналогічної норми немає [9].

Таке тлумачення положень КПК України було поставлено під сумнів рішенням Першої судової палати ККС ВС з передачею справи на розгляд об'єднаної палати ККС ВС. При цьому колегією були наведені, на наш погляд, слушні та переконливі доводи, які зводяться до наступного:

слідчий уповноважений доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам;

використання загальної формули, яка прирівнює співробітника оперативного підрозділу до слідчого, якщо він діє за дорученням слідчого або прокурора, дозволило законодавцю уникнути переобтяження тексту Кодексу, повторюючи в положеннях, що регулюють виконання окремих слідчих дій, вираз

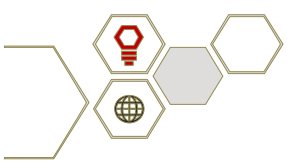
«співробітником оперативного підрозділу, який діє за дорученням слідчого або прокурора»;

таку ж техніку законодавець використав і у ст. 223 КПК, яка стосується загальних вимог проведення слідчих (розшукових) дій, у якій також згадано лише слідчого та прокурора і не згадано співробітника оперативного підрозділу, який діє за їхнім дорученням. Однак висновок про те, що жодна слідча дія не може бути проведена співробітником оперативного підрозділу, оскільки він не згаданий у ст. 223 КПК, був би помилковим;

- за усталеною судовою практикою доручення слідчим проведення слідчих (розшукових) дій оперативному підрозділу визнається законним, а в ухвалі ККС ВС, що забороняє доручення обшуку, не наведено обґрунтування, чому використання у ст. 236 КПК тієї ж законодавчої техніки, яка використовується в інших положеннях, що регулюють проведення слідчих (розшукових) дій, дало підстави вважати, що це положення виключає застосування положень ст. 40 та ст. 41 КПК [10].

Нажаль, об'єднана палата не дослухалась до наведених міркувань та залишила в силі заборону доручати проведення обшуку оперативним підрозділам, знову пославшись на те, що в жодній іншій статті КПК, яка стосується порядку проведення слідчих (розшукових) дій, вимоги про виконання ухвали суду прокурором або слідчим не міститься [11]. Відповідно до ч. 5, ч. 6 ст. 13 Закону «Про судоустрій і статус суддів» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. А тому вихід вбачається у корегуванні положень ст. 236 КПК України таким чином, щоб вони надавали змогу проводити обшук оперативним підрозділам за дорученням слідчого, прокурора або дізнавача.

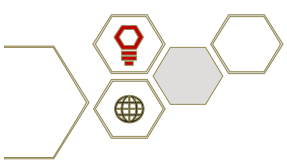
На наш погляд, самотійну процесуальну форму взаємодії становлять правовідносини між слідчим та оперативним підрозділом, передбачені п. 2 ч. 1. ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», яка зобов'язує

зазначені підрозділи виконувати доручення слідчого про проведення оперативно-розшукових заходів. Ця форма взаємодії була прямо закріплена в попередньому КПК, і за результатами багатьох досліджень визнавалась однією з найбільш розповсюджених та ефективних як науковцями, так і практиками. На нашу думку, це пояснюється тим, що проведення оперативно-розшукової діяльності є головною функцією відповідних підрозділів, і саме її системне поєднання з процесуальною діяльністю слідчого призводить до якісно іншого результату, якого поодиночі суб'єкти взаємодії досягти не в змозі (так звана емерджентність системи). З яких міркувань законодавець вирішив відмовитися від закріплення в чинному КПК України права слідчого доручати оперативним підрозділам здійснення їх головної функції – оперативно-розшукової діяльності, залишається невідомим (на наш погляд, причиною є банальна неуважність). Особливо з урахуванням того, що кодифікація, як спосіб впорядкування законодавства, спрямований на подолання в ньому суперечностей та неузгодженостей, усунення множинності нормативних актів, прогалин і колізій у регулюванні суспільних відносин, має на меті поліпшення структури правових актів, удосконалення їх логіки, термінології тощо [12, с. 139-140]. В досліджуваній формі спостерігається прямо протилежна ситуація, коли слідчий, реалізуючи свої повноваження і надаючи доручення у кримінальному провадженні, вимушений спиратися не на КПК України, а на інший нормативний акт. І ця ситуація потребує виправлення шляхом внесення відповідних змін до КПК.

Суттєвим недоліком регламентації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні, вважаємо, є відмова законодавця від деяких форм, які раніше були закріплених у кримінальному процесуальному законі, є традиційними для вітчизняного судочинства, багаторазово довели свою ефективність, та продовжують використовуватися у сучасній правоохоронній практиці, але без належного правового підґрунтя.

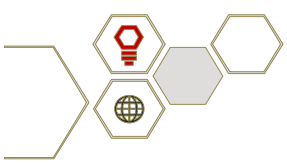
Так, ст. 103 попереднього КПК на органи дізнання, (які мали на той час у своєму складі оперативні підрозділи) покладалося вжиття необхідних

оперативно-розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили. Суть цієї форми взаємодії полягала в ініціативному (тобто без доручень слідчого або прокурора) проведенні оперативними підрозділами заходів з виявлення та розкриття кримінальних правопорушень, використовуючи як гласні так і негласні (зокрема, агентурні) заходи, які не входять до компетенції слідчого. І хоча така взаємодія і мала певні недоліки [13 с. 11-12; 5, с. 10], але в цілому практиками оцінювалася позитивно. В цьому контексті професор А. Ф. Волобуєв справедливо констатує, що з набуттям чинності КПК України 2012 р. сталося розбалансування взаємодії між слідчими і працівниками оперативних підрозділів, спроби зберегти напрацьовані раніше форми взаємодії через відомче нормативне регулювання достатнього ефекту не мали, що призвело на практиці до припинення оперативними підрозділами активної діяльності в очікуванні відповідних постанов або окремих доручень слідчого [14, с. 276]. Аналогічної точки зору дотримується і М. Л. Грібов, зазначаючи, що прийняття у 2012 нового КПК України зумовило виникнення низки проблем, що не знайшли вирішення до теперішнього часу. Це зокрема ліквідація інституту оперативно-розшукового супроводження кримінального судочинства, невиправданого звуження повноважень оперативних підрозділів з розкриття злочинів, надмірного їх навантаження проведенням слідчих (розшукових) дій, а як наслідок – до безініціативності, формалізації роботи значного зниження її ефективності [15, с. 27].

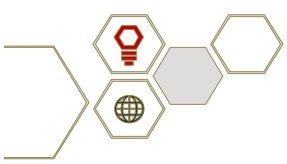
І загалом, складається парадоксальна ситуація. З одного боку загальновизнаним та часто повторюваним є теза про неможливість у багатьох випадках вирішення завдань досудового розслідування без здійснення оперативно-розшукової діяльності. В той же час, сама оперативно-розшукова діяльність жодного разу в КПК не згадується.

Можемо припустити, що однією з причин відмови від закріплення в КПК обов'язку оперативних підрозділів здійснювати оперативно-розшукову діяльність стало результатом намагання авторів КПК 2012 року уникнути терміну «розкриття» кримінальних правопорушень, який зник як із завдань

кримінального судочинства, так і з Закону України «Про ОРД» та інших нормативних актів. Згідно чинної редакції Закону «Про оперативно-розшукову діяльність» завданням цієї діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп з метою **припинення** правопорушень. Стаття 7 зазначеного Закону ставить в обов'язок оперативним підрозділам вживати необхідних оперативно-розшукових заходів щодо **попередження**, своєчасного **виявлення і припинення** кримінальних правопорушень. Таким чином, на законодавчому рівні оперативно-розшукова діяльність, одна з найефективніших в реалізації антикримінальної політики держави, виключена з числа засобів встановлення обставин **вчинених** кримінальних правопорушень та причетних до них осіб. Тобто складається враження, що більшість кримінальних правопорушень та осіб, що їх вчиняють виявляються на стадії готування або замаху, а отже потреби в розкритті вже вчинених злочинів немає. Але, нажаль, як здоровий глузд, так і статистика свідчить про протилежне. Так за 2023 р. в Україні зареєстровано 475595 кримінальних правопорушень, з яких попереджено на стадії готування та замаху – 867. Ці показники щодо особливо тяжких злочинів становлять 119632 та 202 відповідно, тяжких злочинів – 190945 та 603 [16]. При цьому очевидно, що далеко не у всіх цих випадках переривання злочинної діяльності стало результатом оперативно-розшукової діяльності.

Заради справедливості відзначимо, що НАБУ та СБУ, а, отже, і їх оперативні підрозділи, згідно відповідних законів мають завдання та повноваження розкриття кримінальних правопорушень, віднесених до їх компетенції [17; 18]. Повноваження розкривати злочини має і Національна поліція України, що правда це стосується тільки кіберзлочинів проти об'єктів критичної інфраструктури (п. 24-1 ч.1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію»). У відомчих нормативних актах МВС України термін «розкриття кримінальних правопорушень», як завдання та результат діяльності підрозділів Національної поліції України вживається доволі часто [19; 20; 21]. Крім того розкриття злочинів виступає одним з головних показників якості роботи Національної поліції України [22; 23]. Але така «епізодична» увага до розкриття

кримінальних правопорушень як завдання ОРД свідчить швидше про непослідовність нормативного регулювання, ніж його належний стан.

Підсумовуючи, маємо ситуацію коли:

загальновизнаним є неможливість у багатьох випадках вирішити завдання кримінального судочинства без ініціативної (тобто без доручення слідчого) ОРД, спрямованої на розкриття злочину;

завдання розкриття злочину, а також роль та місце ОРД в його вирішенні КПК а також в Законі України «Про ОРД» не регламентовано;

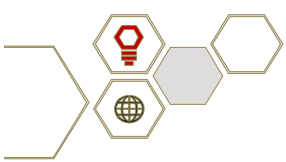
наявна непослідовна регламентація застосування ОРД в цілях розкриття кримінальних правопорушень в низці «галузевих» законів та відомчих нормативно-правових актах;

така діяльність постійно проводиться оперативними підрозділами без належного правового регулювання;

кількість розкритих злочинів залишається одним з головних показників результативності діяльності оперативних підрозділів.

Наведені тези дозволяють вважати за доцільне закріплення в КПК та Законі «Про ОРД» обов'язку оперативних підрозділів здійснювати оперативно-розшукову діяльність з метою встановлення обставин кримінального правопорушення та осіб, що їх вчинили. Ми усвідомлюємо дискусійність поняття «розкриття кримінальних правопорушень», а тому конкретне формулювання змін до законодавства має стати результатом його обговорення фахівцями. В той же час вважаємо, що в змісті відповідної норми КПК має міститися положення про узгодження гласних оперативно-розшукових заходів зі слідчим, який веде кримінальне провадження.

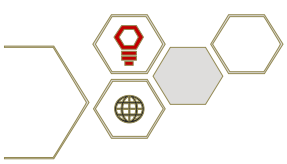
Аналогічним чином не знайшла чіткої регламентації в КПК 2012 року і така широко розповсюджена форма взаємодії, як сприяння оперативними підрозділами слідчому в проведенні окремих слідчих (розшукових) дій, хоча деякі автори і відносять її до процесуальних [24, с. 41]. Лише в ст. 236, ст. 237 КПК, присвячених проведенню, відповідно, обшуку та огляду, згадується про можливість залучення до них інших учасників кримінального судочинства,

до яких належать і оперативні підрозділи. У ст. 223 КПК, присвяченій загальним правилам проведення слідчих (розшукових) дій, а також в статтях, присвячених іншим слідчим (розшуковим) діям подібної вказівки не міститься. У зв'язку з такою непослідовністю законодавця правомірність практики залучення представників оперативних підрозділів до участі у слідчих (розшукових) діях, зокрема обшуку, стала предметом скарг сторони захисту до вищих судових інстанцій. Принагідно зазначимо: якщо розглядаючи ці скарги ККС ВС (по аналогії з вирішенням питання про правомірність доручення слідчим проведення обшуку оперативним підрозділам) застосував суто формальне тлумачення закону, він мав прийти до висновку про неможливість залучення оперативних підрозділів до інших, крім обшуку та огляду, слідчих розшукових дій, адже тільки в ст. 236, ст. 237 КПК України передбачена відповідна можливість.

Але на цей раз ВКС ВС відійшов від формального підходу, визнавши допомогу оперативних підрозділів слідчому у проведенні слідчих (розшукових) дій законною. У постанові ККС ВС від 16.02.2022 (справа № 758/5719/16-к) Суд зробив такий висновок: залучення співробітників оперативних підрозділів для проведення процесуальних дій є формою взаємодії слідчих органів та органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, має організаційний характер і не потребує прийняття процесуального документа у виді письмового доручення. Протокол обшуку, складений у присутності зазначених вище осіб, доповнень та зауважень не містить. Отже, колегія суддів вважає передчасними висновки про визнання протоколу обшуку від 17 березня 2016 року недопустимим доказом» [25]. Але дотримання принципу правової визначеності вимагає щоб відповідні правовідносини були чітко та зрозуміло врегульовані в самому законодавчому акті, а не в актах його, хоч і офіційного, але тлумачення. Тому вважаємо, що право слідчого залучати до участі у будь-якій слідчій (розшуковій) дії учасників кримінального провадження, зокрема і оперативні підрозділи, має бути закріплено в ст. 223 КПК.

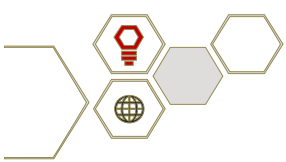
Висновки. Сучасна кримінальна процесуальна регламентація взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні не є

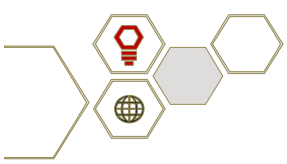
досконалою, містить низку прогалин та суперечностей. З метою їх усунення доцільно: внести зміни до ч. 1 ст. 236 КПК України, які б дозволили слідчому, прокурору доручати проведення обшуку оперативним підрозділам; закріпи в КПК право слідчого доручати оперативним підрозділам проведення оперативно-розшукових заходів; передбачити в КПК та Законі «Про ОРД» обов'язок оперативних підрозділів вживати оперативно-розшукових заходів з метою виявлення кримінальних правопорушень, встановлення їх обставин та осіб, що їх вчинили; чітко закріпити в КПК України право слідчого залучати оперативні підрозділи для допомоги у проведенні окремих процесуальних, зокрема, слідчих (розшукових) дій. Реалізація наведених пропозицій буде сприяти підвищенню ефективності взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні.

Список використаних джерел:

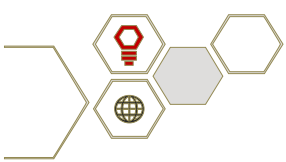
1. Бахін В. П., Волобуєва О. О. Взаємодія слідчого з фахівцями під час огляду місця події (збір інформації про особу, що скоїла злочин): науково-практичні рекомендації. Донецьк: ДЮІ, 2005. 72 с.
2. Бойко О. П. Форми взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2014. № 4. С. 136-139.
3. Волобуєв А. Ф. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні економічних злочинів. *Форум права*. 2006. № 1. С. 16-19.
4. Малюга В. М. Форми, види і тактичні засоби взаємодії слідчого у кримінальному провадженні. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 1. С. 125-131.
5. Панов М. І., Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. та ін. Настільна книга слідчого: 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Видавничий дім «Ін Юре», 2007. 728 с.

6. Кубарєв І. В. Проблеми організації розслідування вбивств, що вчиняються групою осіб в умовах неочевидності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 19 с.
7. Кубарєв І. В., Барган С. С. Система процесуальних форм взаємодії слідчого та оперативних підрозділів на досудовому розслідуванні. *Правовий часопис Донбасу*. №2 (83). 2023. С. 45-50.
8. Постанова Верховного Суду колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 29.01.2019 р. Справа № 466/896/17. Провадження № 51-7795 км 18. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/79601140> (дата звернення: 14.12.2024).
9. ВС пояснив, на яких суб'єктів покладається виконання ухвал про дозвіл на обшук житла, іншого володіння особи і чи можливе передоручення. Верховний суд. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/presentation/news/1235053/> (дата звернення: 14.12.2024).
10. Ухвала Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 14.09.2021 р. Справа № 663/820/15-к. Провадження № 51-2075кмо20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99714391> (дата звернення: 14.12.2024).
11. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 06.12.2021 р. Справа № 663/820/15-к. Провадження № 51-2075кмо20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915> (дата звернення: 14.12.2024).
12. Шемшученко Ю. С., Бурчак Ф. Г., Заблюк М. П. Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 3. Київ: Українська енциклопедія, 2001. 792 с.
13. Погорецький М. А. Кримінально-процесуальні правовідносини слідчого з органом дізнання, начальником слідчого відділу та прокурором: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків: Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого, 1997. 17 с.

14. Волобуєв А. Ф. Проблеми взаємодії суб'єктів досудового розслідування злочинів. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2015. Вип. 3. С. 270-276.
15. Грібов М. Л. Концептуальні підходи до визначення повноважень суб'єктів оперативно-розшукової діяльності та органів досудового розслідування. *Актуальні проблеми досудового розслідування. Збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 1 липня 2015 року)*. Київ. 2015. С. 27-29.
16. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2023. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushehnyia-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 14.12.2024).
17. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*, 1992, № 27, ст. 382. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text> (дата звернення: 14.12.2024).
18. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради*, 2014, № 47, ст. 2051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 14.12.2024).
19. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: МВС України; Наказ, Інструкція, Зразок від 27.04.2020 р. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text> (дата звернення: 14.12.2024).
20. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 р. № 440. URL:

https://zakononline.com.ua/documents/show/383825___773314

(дата

звернення: 14.12.2024).

21. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ, Інструкція від 07.07.2017 р. № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 14.12.2024).
22. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2021 році. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/Zvit_NPU_2021_.pdf (дата звернення: 14.12.2024).
23. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf. (дата звернення: 14.12.2024).
24. Кириченко О. В. Актуальні питання взаємодії оперативних підрозділів органів внутрішніх справ зі слідчими під час протидії злочинам проти громадської безпеки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 239–246
25. Постанова Верховного Суду від 06.12.2021 р. Справа № 758/5719/16-к. Провадження № 51-5770 км 21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103487334> (дата звернення: 14.12.2024).